

# כהן שמוחל מלעלות ראשון לתורה

**משנה גיטין נט, א**

כהן קורא ראשון ואחריו לוי ואחריו ישראל מפני דרכי שלום (כי היכי דלא ליתו לאינצויי, רש"י).

**גמרא שם נט, ב**

תנא דבי רבי ישמעאל וקדשתו לכל דבר שבקדושה לפתוח ראשון ולברך ראשון וליטול מנה יפה ראשון. אי"ל אביי לרב יוסף מפני דרכי שלום דאורייתא היא ... אמר אביי לכדמר, דתניא ... הבוזע הוא פושט ידו תחלה, ואם בא לחלוק כבוד לרבו או למי שגדול הרשות בידו. ואמר מר עלה לא שנו אלא בסעודה, אבל בבהכ"נ לא (לענין לקרות בתורה בביכ"נ אין כהן חולק כבוד ללוי ולוי לישראל ... ואינו רשאי לחלוק כבוד בדבר ולשנותו מפני דרכי שלום, רש"י), דאתו לאינצויי. אמר רב מתנה הא דאמרת בבהכ"נ לא, לא אמרן אלא בשבתות וימים טובים דשכיחי רבים אבל בשני ובחמישי לא. איני והא רב הונא קרי בכהני בשבתות ויו"ט. שאני רב הונא דאפילו רבי אמי ורבי אסי כהני חשיבי דא"י מיכף הוו כייפי ליה.

**תוס' שם**

**אבל בשני ובחמישי לא**, אומר ר"ח ה"מ לדידהו דבחול הוו טרידי במלאכתן ולא שכיחי אבל לדין שכיחי בשני ובחמישי כמו ביו"ט.

**דאפי' רבי אמי ורבי אסי כהני חשיבי כו'**, משמע דאי לאו הכי אסור אפי' הוא גדול מכל בני עירו.

**מרדכי שם רמז תא בשם תשובת מהר"ם (פראג סי' קז)**

מצוה דאורייתא לקרותו ראשון היכא דלא מחיל ליקריה, ואפילו היכא דמחיל ליקריה, דהשתא לא הוי מצוה דאורייתא אפילו הכי קורא ראשון, מפני דרכי שלום, דלמא אתי לאינצויי.

**שוע"ר סי' קכח**

ה כהנים ... נהגו סלסול שלא ליכנס עד שיגמרו השאר ברכת כהנים כדי שלא יאמרו עליהם שהם פגומים.

**ס** אסור להשתמש בכהן אפילו בזמן הזה ... ואם הכהן הוא מוחל על כבודו מותר שהכהונה שלו היא ויכול למחול כבודו וליתן רשות לישראל להשתמש בו. ויש מי שאומר שאינו יכול ליתן רשות להשתמש בו ... והעיקר כסברא הראשונה, שהרי יכול ליתן רשות לישראל לקרות ולברך לפניו אע"פ שאין לו שום הנאה מזה כמ"ש בסי' קל"ה ור"א.

**שו"ע סי' קלה**

ג כהן קורא בתורה ראשון ואחריו לוי ואחריו ישראל.

ה אם ס"ת פתוח והכהן קורא את שמע אינו ראשי להפסיק וקוראים ישראל במקומו. הג"ה, וטוב שילך הכהן מבהכ"נ.

**ט"ז שם**

(ג) **כהן קורא**. ... משמע בהדיא דקאי על ואם נתן רשות כו' ... ולפי זה גם רשות דכהן לא מהני.

(ה) **וטוב שילך הכהן**. בב"י מוכיח שאינו צריך לצאת מדלא הזכירו בגמרא שיהו הכהנים יוצאים מבית הכנסת, ועל כן כתב רמ"א טוב שילך, משמע ולא מצד הדין.

**מ"א שם**

ז אם המנהג לקנות במעות מי שיקרא ראשון בהתחלת התורה בבראשית ואם קנה אותו ישראל מוחל הכהן על כבודו ויוצא מבית הכנסת, ופעם א' לא רצה הכהן לצאת מבית הכנסת, מותר לכפותו ע"י השלטון לצאת מבית הכנסת כדי שלא יתבטל המנהג וכבוד התורה (ב"י, מהרי"ק), ואפילו לא יצא יקרא הישראל (כנסת הגדולה). ומיהו מלשון מהרי"ק לא משמע כן, דאם כן אין לכפותו ע"י השלטון.

**פרמ"ג שם משב"ז ג**

ואפילו מוחל הכהן אינו יכול אפילו ב' וה' האידנא.

**שוע"ר סי' רא**

**ב** חכם ישראל קודם לכהן ... ומכל מקום טוב שימחול ישראל החכם על כבודו ויקדימו הכהן לברך ולא יברך לפניו כיון שהכהן ג"כ תלמיד חכם והעושה כן מאריך ימים. אבל לכהן עם הארץ אסור להקדים דרך חוק ומשפט כהונה.

**ג** כהן וישראל שהם שוין בחכמה מצות עשה מן התורה להקדים הכהן, שנאמר וקדשתו ודרשו חכמים לכל דבר שבקדושה, כלומר בכל דבר שיראה גדול הוא מקודש, כגון לפתוח ראשון בקריאת התורה, ולהיות ראש המדברים בכל קיבוץ עם לדבר ולדרוש תחילה, וכן בישיבה ידבר בראש, וכן בסעודה הוא קודם לברך המוציא וברכת המזון, וליתן לו מנה יפה בתחילה לכל המסובין.

**לבוש סוס"י רפב**

ואמרתי להציג לפניך מנהג פוזנא בקריאת לס"ת החיובים לעלות ומי נדחה ומי שיש לו דין קדימה לעלות ... כל מי שיש לו יארציט חיוב לעלות. החתן בשבת שקודם החתונה ... ונער שהוא בר מצוה באותו שבת.